

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1681/2515

นางเทงฮวย แซ่โจ้ว (หรือนางเฮงฮวย แซ่คู โจทก์ จำเลย) อายุ ๖๖ ปี

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 13, พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 16, ป.วิ.พ. มาตรา 4, ป.พ.พ. มาตรา 45, ป.พ.พ. มาตรา 52

ย่อ / หลักกฎหมาย

ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นทหารเรือประจำการจึงเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร แม้จำเลยจะได้กระทำความผิดอาญาต่อพลเรือนก็ต้องฟ้องจำเลยที่ศาลทหารตามที่บังคับไว้ในพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 คดีแพ่งที่ต้องเสนอคำฟ้องต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลนั้น เมื่อปรากฏว่าจำเลยมีถิ่นที่อยู่ 2 แห่ง คือ ที่จังหวัดราชบุรีซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิมแห่งหนึ่งกับที่นครหลวงกรุงเทพธนบุรีอันเป็นถิ่นที่ทำการงานเป็นปกติอีกแห่งหนึ่ง โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยที่ศาลจังหวัดราชบุรี จึงเป็นการชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4(2) แล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยขับรถยนต์เก๋งโดยประมาทด้วยความเร็วสูงปราศจากความระมัดระวัง แชนจ์รถทางขวาในระยะกระชั้นชิดชนท้ายรถยนต์บรรทุกที่จอดอยู่อย่างแรงเป็นเหตุให้โจทก์ซึ่งโดยสารมาในรถคันจำเลยขับบาดเจ็บกลายเป็นคนทุพพลภาพไม่สามารถประกอบกิจการหาเลี้ยงชีพต่อไปได้ ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 390 พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508 มาตรา 7, 13, 15 และขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าเสียหายและค่าเสียหายอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 70,022 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ย จำเลยยื่นคำร้องว่า จำเลยรับราชการเป็นทหารเรือ มียศเป็นจำเริญประจำกรมอุทการเรือ จังหวัดธนบุรี สังกัดกองทัพอากาศ เป็นบุคคลอยู่ในอำนาจศาลทหารตามธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 16(3) โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลพลเรือนไม่ได้ในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง ทนายโจทก์รับว่าจำเลยรับราชการทหารเรืออยู่กรุงเทพฯ ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งว่า โจทก์ฟ้องจำเลยที่ศาลพลเรือนไม่ได้ และจำเลยรับราชการอยู่จังหวัดอื่น ไม่ใช่เป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลจังหวัดราชบุรี โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีแพ่งที่ศาลจังหวัดราชบุรี จำหน่ายคดี โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกาว่า จำเลยกระทำความผิดต่อโจทก์ซึ่งเป็นพลเรือน หากต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 16(3) และโจทก์ฟ้องคดีส่วนแพ่งที่ศาลจังหวัดราชบุรีได้ ศาลฎีกาประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงคงฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นทหารเรือประจำการ มียศเป็นจำเริญ รับราชการกรมอุทการเรือ นครหลวง กรุงเทพธนบุรี จำเลยจึงเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 16(3) แม้จำเลยจะได้กระทำความผิดต่อโจทก์ซึ่งเป็นพลเรือนตามฟ้อง ก็ต้องอยู่ในบังคับของบทกฎหมายดังกล่าวแล้ว หากมีบทบัญญัติใดที่ให้อำนาจศาลพลเรือนพิจารณาพิพากษาคดีเช่นนี้ได้ไม่ ฎีกาโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนคำขอของโจทก์ในส่วนแพ่งนั้น แม้คดีจะฟังได้ว่าจำเลยรับราชการประจำที่กรมอุทการเรือ นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ซึ่งถือได้ว่ามีภูมิลำเนา ณ ถิ่นอันเป็นที่ทำการตามตำแหน่งหน้าที่ คือนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 52 ก็ตาม แต่ปรากฏตามฟ้องโจทก์ระบุว่า จำเลยอยู่บ้านเลขที่ 138 ถนนทรงพล ตำบลบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีเจ้าหน้าที่ศาลได้นำหมายนัดและสำเนา

คำฟ้องไปส่งให้จำเลยตามตำบลที่อยู่ดังกล่าวแล้วข้างต้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2514 และวันที่ 21 สิงหาคม 2514 รวม 2 ครั้งได้ความว่าจำเลยไปรื้อนอกบ้านไม่ทราบว่าจะกลับเมื่อใดคงพบแต่พี่ชายจำเลย เจ้าหน้าที่ศาลได้ปิดหมายนัดและสำเนาคำฟ้องไว้ที่บ้านเรือนของจำเลย วันที่ 30 สิงหาคม 2514 จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดราชบุรีคัดค้านว่า จำเลยเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร จำเลยก็ได้โต้แย้งคัดค้านในเรื่องภูมิลำเนาของจำเลยคำร้องของจำเลยฉบับนั้นเองกลับระบุว่าจำเลยอยู่บ้านเลขที่ 138 ถนนทรงพล ตำบลบ้านโป่ง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นการยอมรับว่าจำเลยมีภูมิลำเนาตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องจริงพฤติการณ์เช่นนี้ถือได้ว่าถิ่นที่อยู่ของจำเลยมี 2 แห่ง คือ ที่จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิมของจำเลย กับที่นครหลวงกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นภูมิลำเนา ณ ถิ่นที่ทำงานของจำเลย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 45 ให้ถือเอาถิ่นที่อยู่แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นภูมิลำเนาของจำเลยก็ได้ฉะนั้น ที่โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยในส่วนแพ่งที่ศาลจังหวัดราชบุรีซึ่งเป็นภูมิลำเนาแห่งหนึ่งของจำเลย และเป็นภูมิลำเนาเดิม จึงเป็นการชอบด้วยบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4(2) แล้วตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 881/2511 คดีระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงเลื่อยจักรไชยปรการ โดยนายวินัย นิยมานวัฒนา หุ้นส่วนผู้จัดการ โจทก์ นางมานี หรือ พวงมณี ศรีสุวรรณ จำเลยที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ชี้ขาดว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดราชบุรีไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในส่วนแพ่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีส่วนแพ่งต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้ผู้แพ้คดีเป็นผู้เสีย คดีส่วนอาญาให้คงเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

รัตน์ ศรีไกรวิน · ประสม เกาะสุด · สนับ คัมภีรยส

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1681/2515>